
Wyciągi z ważniejszych uchwał plenarnych posiedzeń i Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

---

Palestra nr 1, 68-74

1956

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

7. Wybór ściślejszy obejmuje tych kandydatów, którzy nie zostali wybrani w pierwszym głosowaniu (skreślono — patrz str. 79).

§ 29.

1. Przed przystąpieniem do wyborów — przewodniczący Walnego Zgromadzenia powinien przypomnieć uczestnikom Walnego Zgromadzenia o treści przepisów § 20.

2. Pouczenie to może być zastąpione przez zamieszczenie na odwrocie kartek wyborczych treści § 28.

§ 30.

1. Komisja skrutacyjna przeprowadza głosowanie oraz ustala wyniki, wyborów, które ogłasza przewodniczący Walnego Zgromadzenia.

2. Komisja skrutacyjna ze swoich czynności sporządza protokół, do którego załącza oddane kartki wyborcze.

Protokół Walnego Zgromadzenia

§ 31.

1. Z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący i sekretarz(e).

2. Sekretarz(e) Walnego Zgromadzenia może korzystać w razie potrzeby z pomocy protokolanta.

3. Protokół powinien być sporządzony w ciągu 7 dni od daty odbycia Walnego Zgromadzenia.

4. Oryginał protokołu pozostaje w aktach rady adwokackiej. Odpisy protokołu należy przelać Ministrowi Sprawiedliwości i Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Zamknięcie obrad Walnego Zgromadzenia

§ 32.

1. Po wyczerpaniu wszystkich punktów porządku obrad przewodniczący zamyka Walne Zgromadzenie.

2. W razie niemożności wyczerpania porządku obrad w ciągu jednego dnia, przewodniczący może zarządzić przerwę w obradach do dnia następnego.

II Wyciągi z ważniejszych uchwał plenarnych posiedzeń i Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Zamieszczamy poniżej uchwały z okresu ostatnich lat trzech, dotyczące spraw ze spółów adwokackich, adwokatów i aplikantów adwokackich.

1. RYCZAŁTOWANIE WYDATKÓW ZESPOŁU ADWOKACKIEGO

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 22 grudnia 1954 r., poz. 8)

Rada Adwokacka w X zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej o zajęcie stanowiska w sprawie uchwały Zespołu Adwokackiego w Y w przedmiocie pobierania dodatkowo od klientów 4% umówionego wynagrodzenia tytułem zryczałtowanego

zwrotu wydatków Zespołu na koszty kancelaryjne (korespondencja, telefony, telegramy, materiały piśmienne itp.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej zważył, co następuje:

W myśl § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19.VIII.1953 r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych (Dz. U. Nr 40, poz. 176) — adwokatowi należy się zwrot wydatków, które wyłożył w związku z prowadzeniem sprawy. Do takich wydatków należą niewątpliwie wydatki na koszty kancelaryjne, jak portoria, telefony, przejazdy itp. Jednakże mowa tu jest o zwrocie wydatków wyłożonych, a więc efektywnych kosztów w danej sprawie. Zespół powinien przedstawić klientowi zestawienie tych kosztów i na tej podstawie dokonać rozliczenia. Wysokość efektywnych kosztów nie pozostaje w żadnym stałym stosunku do wynagrodzenia za czynności adwokata i dlatego jakiegokolwiek zryczałtowanie tych kosztów w formie stawki procentowej od wynagrodzenia prowadziłoby w istocie do zwrotu przez klienta kosztów ogólnych zespołu, czego nie przewiduje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19.VIII.1953 r. w dotychczasowym jego brzmieniu. Zagadnienie wprowadzenia zryczałtowanego zwrotu kosztów mogłoby być rozważane tylko de lege ferenda. W świetle zaś dotychczasowych przepisów powołana na wstępie uchwała Zespołu Adwokackiego powinna być uchylona przez Radę Adwokacką jako sprzeczna z prawem.

2. ŁĄCZENIE STANOWISKA KIEROWNIKA ZESPOŁU ADWOKACKIEGO ZE STANOWISKIEM CZŁONKA ORGANÓW ADWOKATURY

(Wyciąg z uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 12 marca 1954 r. poz. 9)

Organami adwokatury w rozumieniu ustawowym są: Naczelna Rada Adwokacka oraz organa wojewódzkich izb adwokackich, mianowicie — walne zgromadzenie, rada adwokacka i komisja rewizyjna. Z powyższych organów tylko Naczelna Rada Adwokacka i rady adwokackie sprawują zarząd, wobec czego one tylko w danym wypadku wchodzą w rachubę.

Kierownik zespołu adwokackiego podlega nadzorowi i kontroli rady adwokackiej, która rozpoznaje wszelkie skargi i zażalenia na jego czynności, zaś Naczelna Rada Adwokacka, sprawując nadzór nad działalnością rad adwokackich, rozstrzyga odwołania od ich uchwał.

Połączenie więc stanowiska kierownika zespołu adwokackiego ze stanowiskiem członka wojewódzkiej rady adwokackiej lub Rady Naczelnej — mogłoby wywołać nie pozbawione podstawy wątpliwości co do bezstronnego wykonywania wyżej wspomnianych nadzoru i kontroli oraz rozpoznawania skarg i zażeń na czynności kierownika.

Z powyższych względów Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej
p o s t a n o w i ł:

...uznać, że łączenie stanowiska kierownika zespołu adwokackiego ze stanowiskiem członka Wojewódzkiej Rady Adwokackiej lub Rady Naczelnej — nie powinno mieć miejsca...

3. ZAJĘCIA UBOCZNE CZŁONKÓW ZESPOŁU ADWOKACKIEGO

(Wyciąg z uchwał plenarnych posiedzeń Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 26 czerwca i 22 października 1955 r.)

Pkt 6 ust. 1.

W uzupełnieniu uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 2 i 3 kwietnia 1954 r., dotyczącej zajęć ubocznych adwokata-członka zespołu w rozmiarze ponad 24 godziny tygodniowo — zobowiązać Wojewódzkie Rady Adwokackie do określenia górnej granicy dochodu członków zespołu z zajęć ubocznych (radcostwa prawne) w zależności od warunków terenowych. Granica ta nie może przekraczać sumy 2.400 zł miesięcznie netto. Członkowie zespołu adwokackiego mający zajęcia uboczne w rozmiarze ponad 24 godziny tygodniowo lub osiągający dochody z zajęć ubocznych ponad granicę określoną przez Wojewódzką Radę Adwokacką podlegają ograniczeniu w wykonywaniu praktyki zawodowej w zespole na czas trwania tej przeszkody.

Pkt 7.

W uzupełnieniu uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 2 i 3 kwietnia 1954 r. w sprawie usunięcia rażących dysproporcji w dochodach adwokatów zespołowych i zapewnienia im minimum egzystencji postanowiono:

a) zobowiązać Rady Adwokackie do podjęcia bezwzględnej walki z wszelkimi objawami naganiactwa, brakoróbstwa, dysponowania sprawami w zespole poza wiedzą kierownictwa zespołu, nieprzestrzegania dyscypliny zawodowej i pobierania honorarium z pogwałceniem obowiązującej taryfy adwokackiej i regulaminu pracy zespołu.

W wypadku stwierdzenia rażącego braku podstawowych wiadomości zawodowych, pobierania honorarium ponad obowiązującą taryfę adwokacką lub z pogwałceniem obowiązującego regulaminu zespołów oraz dysponowania sprawami poza wiedzą kierownictwa zespołu, p o w i n n y rady adwokackie stosować przewidziane ustawą surowe represje, a w szczególnie rażących wypadkach wydalenie z adwokatury na zasadzie art. 79 ust. 1 pkt 7 u.o. u.a.

b) Realizując zasadę prowadzenia zespołów zgodnie z zadaniami adwokatury w Polsce Ludowej — Rady Adwokackie powinny kontrolować i analizować nadmierne wpływy osiągane przez adwokatów. Przyjąć jako zasadę, że członek zespołu adwokackiego, mający nadmiernie wysokie wpływy i utrudniający kierownictwu zespołu realizowanie sprawiedliwego rozdziału spraw w zespole, nie daje rękojmi właściwego wykonywania zawodu zgodnie z zadaniami adwokatury w Polsce Ludowej.

c) W wypadku, gdyby środki, będące w dyspozycji Rad Adwokackich, zmierzające do usunięcia rażących dysproporcji w dochodach adwokatów i zapewnienia minimum egzystencji członkom zespołów — nie dały pozytywnego rezultatu — zezwolić Radom Adwokackim na wprowadzenie dodatkowych potrąceń z zarobków adwokatów za pomocą stosowania dodatkowej składki na rzecz Rady, obciążającej dochody netto adwokata uzyskane ponad granicę ustaloną przez Radę Adwokacką. Powyższa dodatkowa składka nie może przekraczać 30% sumy dochodu osiągniętego ponad ustaloną granicę i jest przeznaczona na obniżenie kosztów własnych zespołu. Przez dochód rozumie się dochody netto osiągnięte w zespole i z zajęć ubocznych.

Uchwała o wprowadzeniu dodatkowych potrąceń powinna uwzględniać warunki materialne adwokata (np. liczbę osób na utrzymaniu) i może być wprowadzona po zatwierdzeniu jej przez Wydział Wykonawczy N.R.A.

4. OSTRZEŻENIE DZIEKAŃSKIE

(Wyciąg z uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 26 marca 1954 r. poz. 6)

Ostrzeżenie z art. 61 ustawy o ustroju adwokatury nie jest karą dyscyplinarną. Udzielenie ostrzeżenia należy do wyłącznej kompetencji dziekana rady adwokackiej i dotyczy załatwienia sprawy, w której czyn adwokata nie daje podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Ustawa o ustroju adwokatury nie zna odwołania od ostrzeżenia dziekańskiego, gdyż nie odpowiadało by ono potrzebom życia.

5. PRACA ZAWODOWA ADWOKATÓW

(Wyciąg z uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 30 lipca 1954 r. poz. 19)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, mając na uwadze przepis art. 50 ustawy o ustroju adwokatury z dnia 27.VI.1950 r. ustalający charakter pracy zawodowej adwokata w Polsce Ludowej wyraża pogląd, że asystowanie adwokata przy wykonywaniu decyzji władz kwaterunkowych jest w ogóle niedopuszczalne i stanowi samo przez się przewinienie dyscyplinarne. Zgodnie z cytowanym przepisem praca zawodowa adwokata polega na udzielaniu pomocy prawnej, a w szczególności na obronie i zastępstwie stron przed sądami w granicach zakreślonych przepisami prawnymi, a ponadto — jeżeli przepisy nie wyłączają zastępstwa adwokackiego — przed urzędami i instytucjami prawa publicznego, jak również na udzielaniu porad i opinii prawnych oraz opracowywaniu aktów prawnych. Przepis ten wyczerpująco określa rodzaj pracy zawodowej adwokata w Polsce Ludowej.

Zupełnie niezrozumiałe i całkowicie zbędne jest asystowanie adwokata przy wykonywaniu decyzji władz kwaterunkowych. Co najważniejsze jednak — takie asystowanie adwokata przy wykonywaniu decyzji Min. Gosp. Komunalnej jest sprzeczne z zadaniami adwokatury w Polsce Ludowej.

6. TYMCZASOWE ZAWIESZENIE W CZYNNOŚCIACH ZAWODOWYCH

(Wyciąg z uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 16 lutego 1955 r. poz. 2)

Na zapytanie jednej z Rad Adwokackich, czy tymczasowe zawieszenie adwokata w czynnościach zawodowych (art. 96 ust. 2 ustawy o ustr. adw.) jest natychmiast wykonalne.

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej wyjaśnił: z istoty tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych, które stosuje się tylko ze względu na interes publiczny wynika, że należy takie zawieszenie traktować jako środek zabezpieczający.

Dlatego też postanowienie o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych jest natychmiast wykonalne i odwołanie od takiego postanowienia nie może wstrzymać jego wykonania.

7. SKREŚLENIE Z LISTY ADWOKATÓW

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 24 kwietnia 1953 roku poz. 2)

- 1) Przepis art. 79 ust. 2 ustawy o ustr. adw., że „adwokat nie może być skreślony z listy w czasie toczącego się przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego“, stosuje się tylko do przypadków skreślenia adwokata z listy wskutek zgłoszenia wystąpienia z adwokatury (art. 79 ust. 1 pkt 2) a nie stosuje się do przypadków określonych w art. 79 ust. 1 pkt 1 i 3—9 oraz w art. 115.
- 2) Zasada wyrażona pod 1) stosuje się odpowiednio do skreślenia z listy aplikantów adwokackich.

U z a s a d n i e n i e

W praktyce niektórych Rad Adwokackich wynikła wątpliwość, czy postępowanie dyscyplinarne toczące się przeciw adwokatowi stoi na przeszkodzie skreśleniu adwokata z listy z innych przyczyn niż wskutek zgłoszenia wystąpienia z adwokatury. Wątpliwość tę nasuwało pozornie brzmienie art. 79 ust. 2 ustawy o ustr. adw., który nie różniczkuje przyczyn skreślenia z listy.

Prawidłowa jednak wykładnia przepisów ustawy o ustr. adw. nie daje powodu do tej wątpliwości.

Wszystkie przyczyny skreślenia adwokata z listy — poza zgłoszeniem wystąpienia z adwokatury i przeniesieniem siedziby do innej Izby Adwokackiej — polegają na utracie przez adwokata osobistych przymiotów jako wymagań, od których zależy wpis na listę adwokatów i możliwość wykonywania zawodu adwokata. Dotyczy to zarówno wszystkich przyczyn skreślenia, wymienionych w art. 79 ust. 1 pkt 1 i 4—9 jak i skreślenia z mocy orzeczenia weryfikacyjnego (art. 115).

Charakter tych przyczyn skreślenia adwokata z listy powoduje, że w razie ich zajęcia odpada podstawa dalszego prowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne wszczęte przed skreśleniem adwokata z listy z tych przyczyn powinno być umorzone w myśl art. 98 ust. 1, gdyż utrata wymagań do pozostawania w zawodzie adwokata stanowi okoliczność wyłączającą jego ściganie dyscyplinarne. Postępowanie dyscyplinarne nie może więc uchodzić za „toczące się“ przeciw adwokatowi, co jest warunkiem stosowania art. 79 ust. 2 ustawy o ustr. adw.

Przepis ten nie stoi również na przeszkodzie skreśleniu adwokata z listy wskutek przeniesienia jego siedziby do innej wojewódzkiej izby adwokackiej (art. 79 ust. 1 pkt 3), jakkolwiek z innych motywów. Adwokat, który przenosi siedzibę do innej izby adwokackiej pozostaje nadal członkiem adwokatury, obejmującej ogół adwokatów i aplikantów adwokackich (art. 1). Przeniesienie siedziby nie udaremnia więc skutków kary dyscyplinarnej, jaka może być orzeczona w wyniku postępowania dyscyplinarnego wszczętego przed przeniesieniem siedziby. Według § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 1950 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 320) mimo przeniesienia siedziby pozostaje w mocy właściwość miejscowa wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej, określona według siedziby obwinionego w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Wobec tego postępowanie dyscyplinarne wszczęte w tej komisji toczy się nadal mimo przeniesienia siedziby a orzeczenie dyscyplinarne w razie skazania wykona rada adwokacka nowej siedziby adwokata (§ 35 rozp.).

Nie ma zatem powodu, by adwokat nie mógł być skreślony z listy wskutek przeniesienia siedziby do innej wojewódzkiej izby adwokackiej w czasie toczącego się przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego.

W ten sposób art. 79 ust. 2 dotyczy tylko przypadku, w którym skreślenie z listy przed uprawomocnieniem się orzeczenia dyscyplinarnego udaremniałoby wydanie i wykonanie tego orzeczenia, zaś ten przypadek zachodzi tylko w razie zgłoszenia przez adwokata wystąpienia z adwokatury.

Powyższe zasady stosuje się na mocy art. 83 i 93 odpowiednio do skreślenia z listy aplikantów adwokackich.

8. WYNAGRODZENIE APLIKANTÓW ADWOKACKICH

(Uchwała plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 2 października 1954 r. o wynagrodzeniu aplikantów).

Wynagrodzenie aplikantów adwokackich w pierwszym roku aplikacji określić na 800 zł miesięcznie; wynagrodzenie to w drugim roku aplikacji może być podwyższone do 1.000 zł miesięcznie.

9. WYNAGRODZENIE APLIKANTA ADWOKACKIEGO ZA OBRONĘ Z URZĘDU

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 20 listopada 1953 r., poz. 4).

Rada Adwokacka w X zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej o wyjaśnienie jak traktować wynagrodzenie za obronę z urzędu (Rozp. Min. Sprawiedliwości Dz. U. P.R.L. Nr 40, poz. 17) gdy wyznaczonym przez sąd obrońcą z urzędu jest aplikant adwokacki.

Naczelna Rada Adwokacka wyjaśnia, co następuje:

Stosownie do przepisów ustawy o ustroju adwokatury aplikant adwokacki otrzymuje wynagrodzenie, według norm ustalonych przez Radę Adwokacką, od Zespołu względnie od adwokata wykonywającego zawód indywidualnie, u którego odbywa aplikację (art. 88 i 91 ust. o u.a.).

Do obrony z urzędu wyznacza się przede wszystkim adwokata i tylko w wypadku, gdy powierzenie obrony z urzędu adwokatowi natrafia na szczególne trudności Sąd do obrony z urzędu może wyznaczyć każdego „nieposzlakowanego obywatela“ (art. 83 k.p.k.). Obrońcy z urzędu jeśli jest nim adwokat może się należeć wynagrodzenie jak to przewiduje § 39 Rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 sierpnia 1953 r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych, (Dz. U. Nr 40, poz. 176) — nie należy się takie wynagrodzenie jeśli obrońcą nie jest adwokat. Obrona więc z urzędu aplikanta adwokackiego jest bezpłatna, spełnia on zaszczytną funkcję społeczną o tyle dlań pożyteczną, że przyczynia się ona do pogłębienia jego wiedzy i doświadczenia zawodowego.

10. ZAJĘCIA UBOCZNE APLIKANTÓW ADWOKACKICH

(Wyciąg z uchwały plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 26 czerwca 1955 roku — w sprawie zajęć ubocznych aplikantów adwokackich)

7. a) W celu należytego wykorzystania okresu aplikacji do przygotowania się do zawodu, Rady Adwokackie nie będą udzielać w przyszłości zezwoleń na wykonywanie przez aplikantów adwokackich zajęć ubocznych.

- b) Co się tyczy już udzielonych zezwoleń na zajęcia uboczne, Rady Adwokackie zarządzą zlikwidowanie tych zajęć w terminie do dnia 31 października 1955 r. Jednakże w szczególnie uzasadnionych wypadkach Rady Adwokackie mogą zezwolić na zatrzymanie jednego radcostwa o ilości godzin zatrudnienia nie kolidujących z wykonywaniem obowiązków aplikanta.

11. OPINIA W SPRAWIE URLOPÓW APLIKANTÓW ADWOKACKICH

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 24 kwietnia 1953 r. poz. 3)

1) Aplikanci adwokaccy powinni być traktowani na równi z pracownikami zatrudnionymi w biurowości i wobec tego korzystać w okresie aplikacji z urlopów wypoczynkowych w rozmiarze i na zasadach przewidzianych dla pracowników umysłowych w ustawie z dnia 16 maja 1922 r. o urlopiach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 47, poz. 365) i przepisach wydanych o jej wykonaniu; okres aplikacji u adwokata wykonywającego zawód indywidualnie powinien być zaliczony do okresu aplikacji w zespole;

2) Aplikanci adwokaccy dopuszczeni do egzaminu adwokackiego powinni korzystać z płatnego zwolnienia celem przygotowania się do egzaminu w ilości 28 dni;

3) Aplikanci adwokaccy powinni korzystać z płatnego zwolnienia z pracy (choroba, urlopy okolicznościowe, urlopy macierzyńskie, ćwiczenia wojskowe itp.) na równi z pracownikami umysłowymi.

III Wskazówki i wyjaśnienia

SKŁADKA UBEZP. ZA PRAC. DOMOWE

Na podstawie uchwały Nr 626 Rady Min. z 6.VIII.1955 r. (Monitor Polski Nr 80, p. 952) wprowadzone zostały składki ryczałtowe za ubezpieczenie społeczne pracowników domowych.

Wysokość składki zależy nie od zarobków pracownicy domowej lecz od sytuacji socjalnej i rodzinnej pracodawcy. Uchwała przewiduje 3 grupy składek, z których 2 pierwsze — ulgowe (25 zł bądź 100 zł miesięcznie). Składki ulgowe opłacają m. in. pracodawcy, których główne źródło utrzymania stanowią przychody podlegające opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń.

Adwokaci zrzeszeni w zespołach od uzyskiwanych z tego tytułu przychodów opłacają podatek od wynagrodzeń (zarządzenie Min. Fin. z 15.I.1952 r., Monitor Polski Nr A-14, p. 170).

Wobec tego adwokaci zrzeszeni w zespołach, zatrudniający pracownice domowe, uiszczają składki ubezpieczeniowe w ulgowej wysokości (tzn. wg 1 lub 2 grupy) chyba, że przychody uzyskiwane z zespołu i z innych źródeł podlegających podatkowi od wynagrodzeń (np. radcostwo) nie stanowią głównego źródła utrzymania (p. 2 wyjaśnienia stanowiącego załącznik do instrukcji C.R.Z.Z. z 13.X.1955 r.). Składkę wg 1 grupy (25 zł miesięcznie) opłaca adwokat wówczas gdy zachodzi jeden z następujących przypadków: 1) adwokat wraz ze współmałżonkiem są zatrudnieni i mają